

Дзвоник

№ 231

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 18 рік видання, липень, 2026 рік

КАПЕЛЮХ МАНДРІВНИКА

твоя пригода починається тут!

ПЛАНУЙ!

створи свій маршрут

ДОСЛІДЖУЙ!

нові місця

ВІДКРИВАЙ!

світ навколо

МРІЙ!

великими мріями

ДОДАВАЙ
НАЛІПКИ ТА ЗНАЧКИ
СВОЇХ ДОСЯГНЕНЬ!

ТВІЙ КАПЕЛЮХ –
твоя історія
найкращого
літа!

МІСЦЕ ДЛЯ
ТВОЇХ НАЛІПОК
ТА ЗНАЧКІВ!

МОЯ ЛІТНЯ
ЕКСПЕДИЦІЯ

ЛІТО БУВАЄ
ОДИН РАЗ
НА РІК!

Dzvonuk (Clopotel)

№ 231, 2026 р.

Журнал для українських дітей Румунії.

Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630

ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: Ольга Сенишин

Редколегія: Міхаєла Гербіл,

Михайло Михайлюк, Михайло Трайста

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Adresa redakției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Електронна адреса редакції:

clopotel@uur.ro

Друкарня:

«RCR Print»,

Бухарест, Румунія

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки, пісні
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками
- * дидактичну сторінку
- * сторінку народознавства
- * рубрику «Славетні українці»
- * рубрику «Заходи для дітей»
- * рубрику «Вивчаємо англійську»

Дзвоник завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

*Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!*

Анатолій КАЧАН

Співучий сад

(Безконечник)

Щоранку сад наш аж до ночі
Щебече, тьохкає, туркоче.
А на подвір'ї повно крику –
То бе, то ме, то ку-ку-рі-ку.
І цілий день на караулі
Пере-клика-ються зозулі,
Як вартові: – Ку-ку!.. – Ку-ку! –
То у гаю, то у садку.
– Пиль-нуй! – гукає саду гай.
– Пиль-нуй і ти!.. І не дрі-май!..

Та ось за річкою смеркає,
Із хмари місяць випливає.
Затих наш сад, не чути крику –
Ні бе, ні ме, ні ку-ку-рі-ку.
Лише цвіркун безперестанку
Всю ніч сюрчить аж до світанку
Десь у леваді біля саду
Свою любовну серенаду:
«Розквітли яблуні і груші,
Хвилюють пахощами душу.
Але без Вас, моя Сюррчилла,
Чомусь весна мені не мила...»

А вранці знов наш сад до ночі
Щебече, тьохкає, туркоче.
Знов на подвір'ї повно крику –
То бе, то ме, то ку-ку-рі-ку.
І цілий день на караулі
Пере-клика-ються зозулі,
Як вартові: – Ку-ку!.. – Ку-ку! –
То у гаю, то у садку.
– Пиль-нуй! – гукає саду гай.
– Пиль-нуй і ти!.. І не дрі-май!..

Та ось за річкою смеркає,
Із хмари місяць випливає...

І так далі, досхочу.

Ольга МІРОН

Літні дні

Шепоче поле колосисте,
І бджоли в конюшині п'ють нектар.
У небі сяє сонце чисте-чисте,
А на землі – турбот і праці жар.

Пливуть вози, духмяним сіном повні,
Дзвенить коса у ранішній росі.
І літні дні, щасливі та спекотні,
Минають в праці, в радості й красі.

В садах рум'яні яблука налиті,
Збирають люди щедрий урожай.
Хвала рукам, що працею зігріті,
Нехай у кожную хату прийде рай!

Приходить вечір, спека затихає,
Додому люди із полів ідуть.
І літня ніч над світом зацвітає,
Щоб сили для нового дня здобуть.

Наталя КАРПЕНКО

Сонцеві квітки

В небі фарба синя,
В лузі – золота.
Вкрило ластовиння
Луки на свята.

В'ють вінки онуки,
Тішаться батьки.
Прсяться на руки
Сонцеві квітки.

Ксенія БОНДАРЕНКО

Кульбабковий важс

Вітерець дмухнув легенько
Та й кульбабку розсмішив,
Назбирав насіння в жменьки
Й далі в поле поспішив.

Розлетілися по світу
Насінинки, мов птахи.
То мостилися на квіти,
То сідали на дахи,

То лягали на хмаринки,
То купалися в ріці,
Танцювали вздовж стежинки
Й заховалися в землі.

Хочеться кульбабці
Обійняти світ.
Дмух! І вже на грядці
Кульбабуся й дід.

Дмух! І вже у полі
Білі літаки,
Білі парасолі,
Білі вітряки.

Степан К. Д. ТРАЙСТА

Під дубом, що залишився

(Продовження з попереднього числа)

Щоденник Миколи

Сьогодні я став Левом, володарем Африки. Він пише листа Ведмедю, Володарю Європи, а я теж хочу надіслати свій лист – про дружбу, про світ, про добро. Тут діти сміються, і мені вже не так самотньо.

Я згадував тата. Як він навчав мене ловити рибу і слухати тишу озера. Як обіймав мене, коли я впав з велосипеда, і говорив: «Все буде добре, Колю». Тепер, стоячи на сцені, я відчував, що ці слова живуть у мені. Вони допомагають мені сміливо говорити й відчувати, що навіть у новому світі можна робити добро і знаходити друзів.

Дядько Михайло каже, що казки роблять світ добрішим. Я вірю. І тепер хочу писати свої казки у щоденнику, як листи, які колись прочитає хтось інший. Можливо, колись я стану Левом не тільки на сцені, а й у своєму серці.

Розділ V

Вистава на сцені театру «Інфініт».

Настав день прем'єри.

Від самого ранку Микола не міг всидіти на місці. Він прокинувся ще до будильника і довго лежав, дивлячись у стелю. За вікном Бухарест прокидався поволі: десь проїхав трамвай, загавкав собака, зашелестіли дерева під ранковим вітром.

Сьогодні був особливий день. Сьогодні вони мали грати виставу на сцені Театру Інфініт.

У кімнаті мама вже прасувала його сорочку.

– Не спиться? – усміхнулася вона.

– Трохи.

– Бо хвилюєшся?

Микола знизав плечима.

– А якщо забуду слова?

Мама відклала праску і присіла поруч.

– Пам'ятаєш, як ти вчився кататися на велосипеді?

Хлопчик кивнув.

– Ти тоді теж боявся.

– І впав.

– Три рази.

Микола засміявся.

– Чотири.

– Бачиш? А потім поїхав сам.

Вона обережно торкнулася його волосся.

– Сьогодні буде так само.

Біля театру вже юрмилися діти.

Одні поправляли костюми, інші повторювали свої репліки. У повітрі пахло гримом, деревиною сцени та свіжонадрукованими афішами.

(Далі буде)

Ольга МІРОН

Урок пророка Іллі

Жив собі в одному мальовничому селі чоловік на ім'я Корній. Був він господарем працювотим, але мав одну ваду: надто вже засліплювала його жадоба. Усе йому здавалося, що він не встигне, що сусіди більше загребуть, а земля недодасть.

Прийшов серпень, а з ним і велике свято – День святого пророка Іллі. Здавна в селі знали: на Іллів день працювати в полі – великий гріх. Старі люди казали: «Ілля громи стріляє, неслухняних карає». Цей день вважався межею літа: косовицю треба було завершити, а техніку та худобу сховати, віддаючи шану грізному, але справедливому пророку.

Усі односельці зранку одягли чисті вишиванки й пішли до церкви. Лише Корній стояв посеред свого двору, дивився на золоте поле стиглої пшениці й бурчав собі під ніс:

– Ілля, Ілля... Чекати день – тільки час гаяти. А як завтра дощ? Усе ж згниє! Нехай собі святкують ледарі, а я коситиму.

Дружина Ганна благала його:

– Корнію, схаменися! Скільки віків наші прадіди цього дня косу в руки не брали. Не гніви Небо, відпочинь, помолися.

– Сама й молися, – відрізав Корній, ухопив косу й рушив на поле.

Сонце пекло неймовірно. Повітря було таким густим і гарячим, що здавалося, ніби його можна різати ножом. Корній працював за трьох, утираючи піт із чола. Гнів і гордість підганяли його: «Ось подивляться завтра, скільки я встиг, поки вони байдикували!»

Раптом сонце затягнуло дивною, майже чорною хмарою. Воно не просто сховалося – небо наче розкололося навпіл. Посеред літньої спеки повіяв крижаний вітер.

Корній підвів голову. Просто над його полем крутилася зловісна чорна вирва.

– Еге, треба швидше в'язати снопи, – пробурмотів він, не бажаючи відступати.

І тут гримнуло так, що земля здригнулася під ногами. Спалахнула блискавка – така яскрава, що на мить усе навколо стало білим. Корній злякано впав на коліна. Наступної секунди він побачив, як вогняна стріла влучила просто в його

найбільшу, щойно складену копу пшениці. За лічені хвилини полум'я, роздмухане шаленим вітром, поглинуло все, що він скошив за день.

Що дивно – дощ так і не пішов. На сусідні поля, де нікого не було, не впало жодної іскри. Постраждала лише праця Корнія. Хмара так само швидко

зникла, як і з'явилася, залишивши по собі лише запах гару та попіл.

Корній сидів на обвугленій землі, закривши обличчя руками. Коса його розплавилася від удару блискавки. До нього прибігла перелякана Ганна, а за нею й сусіди. Вони мовчки дивилися на згарище.

Старий дід Панас підійшов, поклав руку на тремтяче плече Корнія і тихо сказав:

– Пророк Ілля грізний, Корнію, але милосердний. Він забрав те, що ти поставив вище за Бога і людську повагу. Твоє життя він зберіг, щоб ти зрозумів: не все багатство, що в коморі, і не все золото, що на полі. Головне багатство – у душі, і воно тримається на повазі до традицій та вмінні вчасно зупинитися.

З того часу Корнія наче підмінили. Він не перестав бути працювотим, але жадоба зникла з його очей. Наступного року на свято Іллі він першим ішов до храму, ділився з бідними й добре знав: є час для праці, а є час для душі та поклоніння вищим силам.

А поле його відтоді родило краще, ніж у будь-кого в селі, – бо благословенний той труд, що робиться з благословенням.

Анна ОВЧАРУК,

12 років

Повелителі усього живого

Перед тим, як продовжувати рух, Синій вирішила виголосити промову перед усіма, хто зібрався довкола неї.

– Дракони, вовки, птахи... Я звертаюся до всіх вас! Ця битва буде не з простих. Але ви всі – сміливі вояки, які, мабуть, вигравали й важчі бої, чи не так? Ви всі тут сьогодні, і ворогові краще б тікати. Але й не будьмо занадто самовпевненими, адже цього разу наш ворог розумніший, ніж та смішна Зрадницька зграя. А отже, треба, щоб ми билися якнайкраще. Пам'ятайте про важливість цієї битви. Коли виграємо, вас ще довго згадуватимуть. І хай наші предки будуть з нами!

Всі присутні закивали на знак згоди і поспішили до тієї самої галявини, де лише кілька годин тому вони підслухали розмову Морсаманса, Сангуїнума та Пирхала. Синьому здавалося очевидним, що рада буде саме там. Бо інакше де? Звичайно, навколо було вже багато місцин, куди прямо падало місячне сяйво, яке, здавалося, було таким важливим для ворога. Але лише та галявина була більш-менш закрита деревами. До того ж саме те місце,–

звідки все, власне, й почалося, наскільки їм було відомо.

На превеликий жаль (а можливо, й на щастя), в лісі потроху туманилося. Це не був густий туман – він не сильно затьмарював огляд. Поки що.

– Хрусь! – десь здалеку зламалася якась гіллячка. Синій відразу подала знак зупинитися та почала оглядатися. Навколо, як і до того, був спалений ліс – не найкраще укриття, навіть із туманом.

– Схоже, тут хтось є. Можливо, розвідник, – впівголоса сказала Синій, адже в лісі, як і до того, була мертва тиша. Вона подивилася праворуч – туди, де лежали повалені дерева. Там, на диво, були колоди які стояли парканом так, ніби хтось повернувся і акуратно їх порозставляв.

«Дивно... Динозаври ж ЇЛИ дерева, знищували, а не будували паркан... Можливо, вони створюють щось на зразок закритого шляху? Це все дуже дивно... Коли ми розвідували з Нічноюзорею, цього не було», – подумала вовчиця.

– Не забувай, що в них є сигрона, – прошепотіла Нічназоря, ніби відповідаючи на думки вовчиці.

– Полети туди й розвідай. Подивись, чи немає там засідки, – сказала Синій й подивилася назад, на завмершу армію. – Пішли, – і вона кивком голови повторила наказ.

Не встигли вони й рушити, як десь збоку пролунав ще один звук. Але цього разу це вже була явно не гіллячка – скоріше звук, ніби хтось щось гострив.

Малюнок авторки

Вовчиця подала знак зупинитися знову і почала приглядатися. Раптом із-за дерева з'явився якийсь силует. Під вечірньою зорею було складно розгледіти, хто це саме.

– Чи не запізно для атаки? – обізвався силует.

– Хто ти? – запитала Синій.

– Чи не запізно для атаки? – повторив таємничий голос, ігноруючи питання вовчиці.

– Ні, не пізно. «Ніколи» – ось що пізно, – відповіла вона.

– Доброго вечора, Синій, – відповів він, підходячи ближче до армії. Десь збоку вовчиця помітила Зелемура, який непомітно наблизився.

Коли ж вовчиця змогла розгледіти невідомого, то побачила ще одного вовка. Білого, як сніг, із крижаними очима, такими, ніби ти дивишся в нескінченну снігову бурю або в лід – старий лід десь на полюсі, який так і не встиг розтанути. Також у нього були кігті, які, здавалося, теж були з криги. У вовка була потужна аура, холодна-прехолодна. Здавалося, ніби він знав більше, ніж можна було припустити...

– Доброго, давній друже, – відповіда вона, адже їй було відомо, хто це.

– Що ти тут робиш? – запитав Зелемур. – Повертаєшся в останній момент до важливої битви?

– Як Синій нам тільки що сказала, ніколи не пізно, – відповів вовк, не поспішаючи, – і до того ж я прийшов до битви.

– Ти зник саме тоді, коли всім була потрібна допомога! Після війни Орфордської і Даролавської зграй! Ти зник, незважаючи на те, що міг би врятувати Орфордську зграю! Боягуз! – люто сказав Зелен. Можна було легко почути, як дехто в армії здивовано переглядається.

– Орфордська згряя була просто ще однією купкою ідіотів, які б не протягнули і дня без нормального лідера. А лідери не вічно живуть, – відповів крижаний вовк.

– Як ти смієш так говорити про них?! Можливо, вони і не відповідали твоїм розумовим здібностям, але вони, на відміну від тебе, були неймовірними воїнами! На відміну від Даролавської зграї! Принаймні її більшості! – прогарчав Зелемур.

– Зелене! – втрутилася Синій.

– Тоді чому вони програли? – запитав інший вовк.

– Тому, що їх було менше! – відповів він.

– Зелене, – знову вигукнула Синій, вже голосніше.

– І взагалі, хороші лідери не падають з неба! Їх треба підтримувати, допомагати! Вчити! А ти поглянув на лідера, який навіть не хотів бути на тому місці, і мало того, що нічого сам не виправив, а ще й зруйнував усе! Якщо щось не подобається, то треба самому намагатися хоча б виправляти! – не зупинявся роздратований вовк.

– Тоді чому ти сам не виправив? – запитав Сноур, взагалі не зважаючи на лють співрозмовника.

– Тому що у мене не було можливості! Ти усе зруйнував! – прогарчав він.

– Ти теж міг щось зробити. Але так само як і я, ти нічого не зробив. Ти ховаєшся під смішними виправданнями, намагаючись звалити свою лють, яка, мабуть, частково спрямована на самого себе, на когось іншого, щоб почуватися менш винним. Тож скажи мені, давній друже, хто тут неправий?

– Я ТОБІ НЕ ДРУГ! – прокричав Зелемур. Здавалося, він зараз нападе на Сноура.

– Слухайте, можливо ви будете це обговорювати після бою, га? – зі сторони армії почувся голос Єлизавети. – Не починайте бійку до того, як битва почнеться. Є важливіші питання на даний момент. Було б у нас більше часу – обговорюйте, не проблема, – пташка підлетіла ближче. – Але все ж, чому ти тут і хто ти?

(Далі буде)

Христина КОСТЕНКО

Яринчине вподобання

Яринка дуже любила читати. Ось і цього літа, канікули щойно почалися, а вона вже у захваті дочитувала збірку оповідань під назвою «Тореадори з Васюківки» відомого українського письменника Володимира Нестайка. То були надзвичайно цікаві пригоди двох бешкетників Яви та Павлуші. Яринка надто захопилася читанням, адже не треба було відвідувати школу і тим паче – робити домашнє завдання. Тож батьки навіть занепокоїлися, коли помітили, що донька не виходить з дому.

– Доню, погукай подруг і погуляйте разом, – запропонувала мама.

– Та всі вже роз'їхалися, – озвалася Яринка і нумо читати далі.

А одного сонячного, червневого дня, коли дівчинка взялася читати наступну книжку, тато весело сповістив:

– Доню! Гайда збирати речі, їдемо до бабусі.

– Ура! Нарешті побачимось! І гратимуся з Мурчиком і Піратом, – зраділа Яринка.

Збираючи рюкзак, вона старанно поклала до нього і кілька книжок.

– Ти читатимеш, гостюючи в бабусі? – здивувалася мама.

– Звісно, бо читання сприяє всебічному розвитку, – промовила повчально дівчинка.

– А ще збагачує твій лексикон, – підморгнув батько. – Проте на тебе у бабусі чекають пригоди, не гірші за ті, які були в Яви та Павлуші з Васюківки!

– А ти пам'ятаєш, як насправді звали Яву? – підморгнула у відповідь донька татові.

Канікули в бабусі і справді минули весело. Яринка познайомилася з новими друзями. Вона ходила з ними до річки, де хлопці рибалили, а дівчатка купалися досхочу під наглядом дорослих. А ще дівчатка гуляли на вигоні та плели запашні вінки з польових квітів, а потім співали українських пісень.

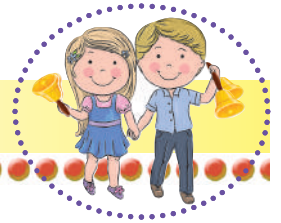
Також Яринка допомагала бабусі збирати ягоди в саду, бо саме достигли смородина і малина. А увечері, після спекотного дня, вони з бабусею поливали городину. І потім дівчинка розгортала книжку та насолоджувалася читанням. Цього разу вона захопилася історією «Гобіт, або Туди і звідти», яку написав всесвітньо відомий англійський письменник Джон Рональд Руел Толкін.

– Оце ти молодець, Яринко, що не покидаєш читати влітку, – хвалила онуку бабуса. – А деякі учні під час канікул і букви забувають, – жартувала вона.

Проте канікули добігали кінця, тож час було повертатися додому. Бабуса неохоче проводжала маленьку улюбленицю. Кіт Мурчик довго терся об Яринкові ніжки, а пес Пірат голосно гавкав, відчуваючи розлуку.

А коли дівчинка повернулася додому, то побачила, що в її кімнаті батьки зробили ремонт. Тепер там було затишніше, проте чогось бракувало, а от чого саме Яринка не одразу зрозуміла. Та одного дня їй зателефонувала однокласниця Іринка і попрохала книжку, яку вчителька пропонувала прочитати на канікулах. А ще просила книжок для молодшої сестрички. Яринка, звісно, хотіла прислужитися Іринці, та книжок її дитинства на звичному місці не було. Дівчинка ретельно

Анатолій КОСТЕЦЬКИЙ

Лісова таємниця

Тиха стежечка у лісі
привела мене,
малого,
на галяву, де суниці –
в сяйві сонця золотого.

Там важкі
мохнаті бджоли
шелестіли тонкокрило,
і у затінку тополі
таїну
собі
відкрив я.

Лиш торкнув мене
промінчик
і в моїх очах розтанув, –
тої ж миті
ясно стало,
що дорослішать
почав я!

І тому
із того лісу
я додому понесу
не гілки –
а шелест листя,

не квітки –
а їх красу,
бо даремно
я не нищив
те,
що ліс
подарував!..

Цю велику
таємницю
в літнім лісі
я узнав!

Марія ЯНОВСЬКА

Ластівка

Ластівки гніздечко звили над вікном
– На добро й удачу! – кажуть у народі.
Обмине будинок буря й вітролом.
Ластівки щебечуть – злагода в господі.

Може, пташка щастя принесе в мій дім.
Ластів'яні гнізда – сильні обереги.
Обмине подвір'я блискавка і грім.
До людей привітних туляться сердеги.

Усміхаюсь радо сонечку, теплу.
Ластівка щебече у блакитній висі.
Я для тебе, пташко, небо прихилю –
Принеси до хати тільки добрі вісті.

шукала скрізь, але ті, наче в казці, зникли. А коли вона поцікавилася про них у мами, то та охоче розповіла:

– Ми твої книжки під час ремонту віддали до бібліотеки.

– Як це? Вони ж мої! – обурилася дівчинка.

– Ти подорослішала, доню, і читаєш нині зовсім інші твори.

– Але звідки я знаю, що до моїх книжок в бібліотеці ставляться добре? – занепокоїлася Яринка.

– О! Не турбуйся! Про них дбають належним чином, – заспокоїла дівчинку мама. – Ти

й сама могла б відвідувати бібліотеку, там великий вибір книжок. Адже ти так любиш читати!

– І ми не завжди встигаємо купити тобі щось новеньке з твоїм апетитом до читання, – підтримав тато маму.

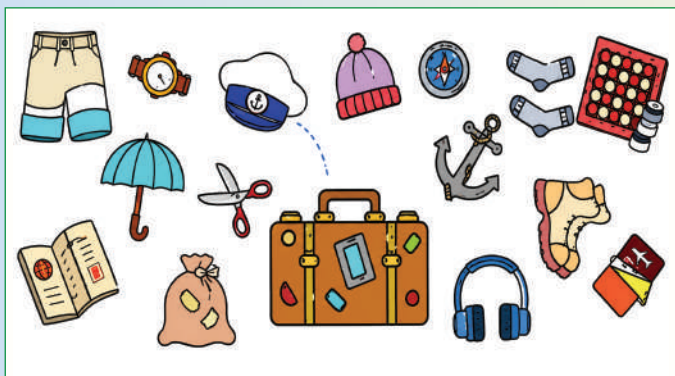
Так Яринка почала відвідувати бібліотеку та ще й покликала із собою Іринку. Вона переконалася, що бібліотекарки добре дбають про всі книжки. І ще почула, як хвалять маленькі читачі книжки, які їй батьки віддали до книгозбірні. А з часом Яринка вже допомагала у бібліотеці проводити гурток читання.

Тематична картка «Капітан Джек Горобець»

З Поліною Кочегаровою

1. Капітан Джек Горобець планує вирушити за скарбами та збирає свою валізу. Допоможіть йому і з'єднайте необхідні йому влітку речі з валізою.

2. Гра «Морський бій»

Допоможіть капітану Джеку справитись із «засадою», у яку він потрапив відразу як відплив від берега.

Мій флот		Флот суперника	
а б в г г д е е ж з		а б в г г д е е ж з	
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	

Розмісти на полі свої кораблі:

1 ×

2 ×

3 ×

4 ×

Підказка: так розміщувати кораблі не можна

• «Ранено», якщо влучив у частину корабля, але не потопив його.

• «Потоплено», якщо влучив у останню клітинку корабля.

Гравець відмічає свої постріли на другій сітці «Флот суперника», щоб не повторювати координати.

Гра триває до знищення всього флоту одного з гравців.

3. Пірати бувають різні. Цікаво дізнатися, який би ти був пірат? Знайди свій код пірата.

Запиши своє ім'я. Кожна літера імені замінюється на число – порядковий номер літери в алфавіті (А = 1, Б = 2 і т.д.).

Потім ці числа додаємо і отримуємо «код пірата».

- Код 0-29 – «Молодий матрос»
- Код 30-50 – «Сміливий пірат»
- Код 51-70 – «Веселий пірат»
- Код 71-90 – «Хитрий капітан»
- Код 91 і вище – «Легендарний корсар».

Приклад: Ім'я «Петро».

П = 16, Е = 6, Т = 20, Р = 18, О = 16
 $16 + 6 + 20 + 18 + 16 = 76$ – це код пірата Петра!

Отже, Петро – це «Хитрий пірат»!

Хід гри:

На полі «Мій флот» розміщуємо свої кораблі (слідкуйте за вказівками на зображенні).

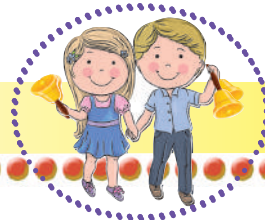
Гравці по черзі називають координати пострілу (наприклад, «В7»).

Суперник відповідає:

- «Мимо», якщо постріл не влучив.

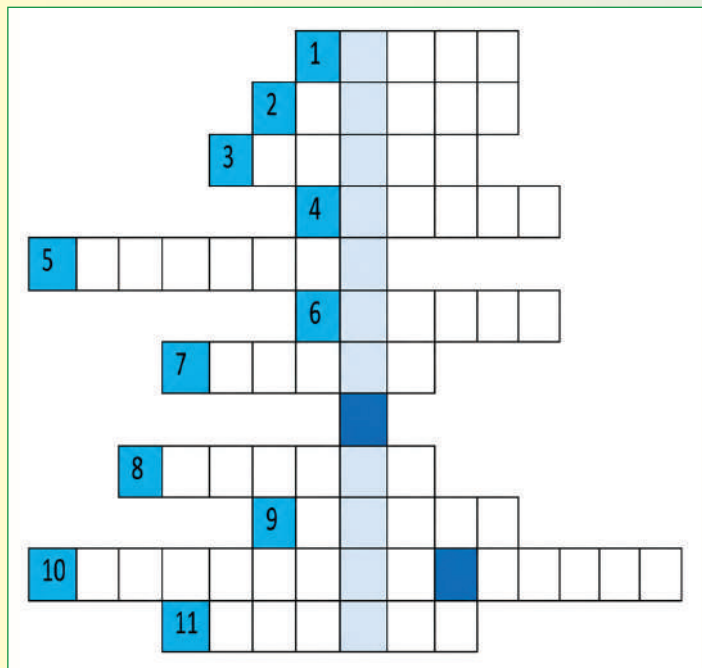
4. Розв'яжи задачу, яка дозволить тобі стати вправним капітаном піратського корабля.

Відстань між двома островами 250 км. З цих островів назустріч один одному випливали 2 кораблі. Яка відстань буде між двома кораблями, коли перший з них пройде 127 км, а другий – 93 км?

Розв'язання: $250 - 127 - 93 = 30$ км відстань між кораблями.

5. Розгадай кросворд та дізнаєшся назву острова, на якому знайшли скарби пірати.

Довідка: маяк, бочка, череп, сабля, корабль, карта, корал, золото, пірат, підзорна труба, пальма.

6. Після складного дня всі лягли спати. Намалюйте, що на твою думку сниться піратам.

7. Прочитай факти про прапор «Веселий Роджер» і дай відповіді на запитання.

Що зображено на прапорі?

- а) Череп і кістки.
- б) Компас.
- в) Корабель.

Для чого спочатку використовували такий прапор?

- а) Для свята.
- б) Для сигналу про епідемію.
- в) Для позначення скарбу.

Коли пірати піднімали цей прапор?

- а) Завжди.
- б) Перед боєм.
- в) Лише вночі.

Правильні відповіді: а), б), в).

Зроби своїми руками

Паперовий капелюх

Ти коли-небудь хотів виглядати як справжній стильний герой із коміксів або як моряк із пригодницьких історій? Тепер це легко! Звичайний аркуш паперу перетвориться на крутий капелюх, який можна зробити за кілька хвилин.

Матеріали. Тобі знадобиться лише один предмет: великий аркуш паперу. Розміри: для дорослого капелюха: приблизно 45×60 см. Для дитячого: приблизно 38×50 см.

Що можна використати: пакувальний папір, обгортковий папір, газета (обережно з чорнилом!), паперовий пакет із магазину (розгорни його).

Крок 1. Склади папір.

Склади аркуш навпіл по горизонталі. Переконайся, що краї рівно збігаються. Добре притисни лінію згину пальцями.

Крок 2. Зроби форму «даху».

Тепер знайдемо центр. Склади верхній шар навпіл, щоб позначити середину (легкий згин – не розгортай повністю). Загни два верхні кути до цієї центральної лінії. У тебе має вийти форма, схожа на «дах будиночка».

Крок 3. Зроби край капелюха.

Візьми нижні частини паперу (ті, що стирчать). Загни їх вгору з одного боку. Переверни і зроби те саме з

іншого боку. Це і є «поля» капелюха, які тримають форму!

Крок 4. Додай стиль!

Тепер найцікавіше – зроби капелюх унікальним: намалюй візерунки маркерами, додай наклейки, прикрась фарбами або навіть скотчем для «кібер-стилю». Дай волю фантазії!

Крок 5. Створи свій знак дослідника.

Намалюй на передній частині капелюха компас, прапорець експедиції або власну емблему мандрівника. Саме за нею тебе впізнаватимуть під час літніх пригод!

Крок 6. Починай збирати літні відкриття.

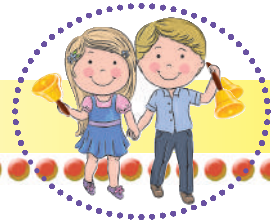
Протягом літа додавай на нього нові позначки, наліпки та значки за свої пригоди. Наприклад, намалюй деревце, якщо побував у лісі, зірку – якщо спостерігав за зорями, книжку – якщо прочитав цікаву історію, компас – якщо вирушав у подорож.

У наступному номері журналу на тебе чекатимуть нові місії та відзнаки для твого капелюха. Не викидай його – попереду велика літня експедиція!

✦ Пригода тільки починається! ✦

Кращого нема нічого в світі

Енергійно

Музика: Генадія Гладкова, слова оригіналу: Юрія Ентіна

Кра-що-го не-ма ні-чо-го в сві - ті, як по сві-ту з дру-зя-ми бро - ди - ти!

Тим, хто дру-жить, не стра-шні три-во - ги, ма-нять, ма-нять нас но - ві до - ро - ги!

Ма - нять, ма-нять нас но - ві до - ро - ги! Ла-ла-ла, - ла-ла-ла, ла-ла-ла,

1.2. Dm Bb G 3. Dm G
ла - ла, ла-ла-ла, є - є - є, є - є. ла - ла, ла-ла-ла, ла-ла-ла-ла ла, ла-ла-ла,

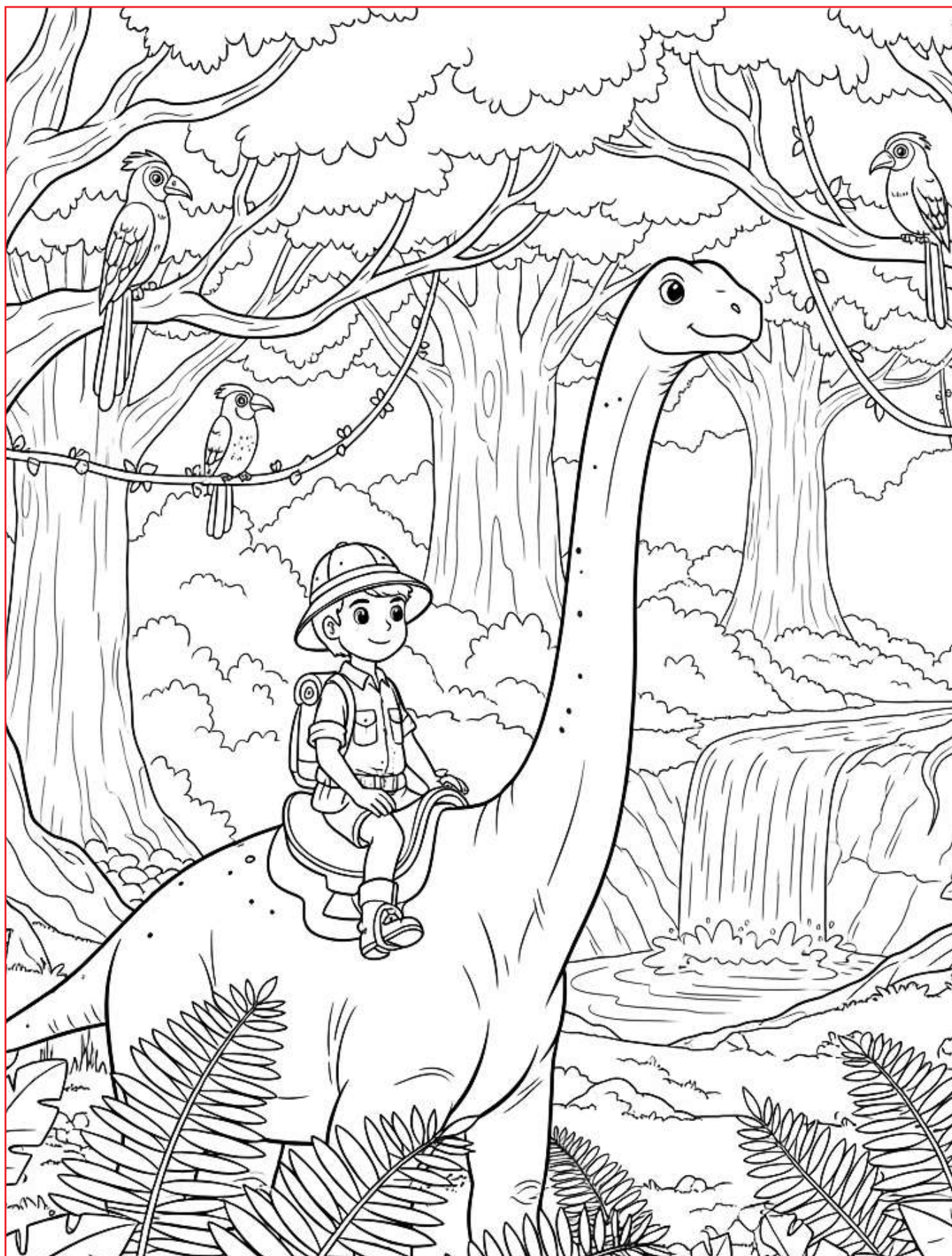
Em A F Bb G
ла - ла, ла-ла-ла, ла-ла-ла-ла ла, ла-ла-ла, ла - ла, ла-ла-ла, є - є - є, є - є.

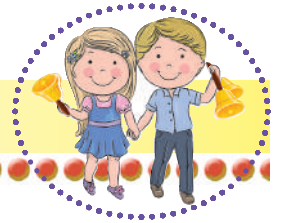
Кращого нема нічого в світі,
Як по світу з друзями бродити!
Тим, хто дружить, не страшні тривоги,
Манять, манять нас нові дороги! (2)

Поклик свого серця не забудем –
Сміх і радість ми приносим людям!
Ні палаци, ні скарби ніколи
Замінити нам не зможуть волі! (2)

Килими для нас – квітучі трави,
Наші стіни – сосни величаві,
Синє небо – дах над головою,
Любо мандрувати нам з тобою! (2)

Купальські обряди

Сторінка народознавства з Ольгою Сенишин

Мабуть, найколеритніше літнє свято – це Івана Купала, або ще Іванець чи Івана Попушника, яке відзначають 7 липня або 24 червня за старим календарем. Ніч на Івана Купала, за українськими віруваннями, була наповнена надзвичайними та дивовижними явищами: тварини здобували дар людської мови, вода у річках на мить перетворювалась на срібло, дерева переходили з місця на місце і говорили між собою, блискавка в цю ніч нікого не вбивала, закляті скарби давались у руки шукачам, зацвітала квітка папороті тощо. Народна пам'ять зберегла багату обрядовість цього дня, яка належить ще до найдавніших часів. В їх основі лежать культу води, вогню і рослинності.

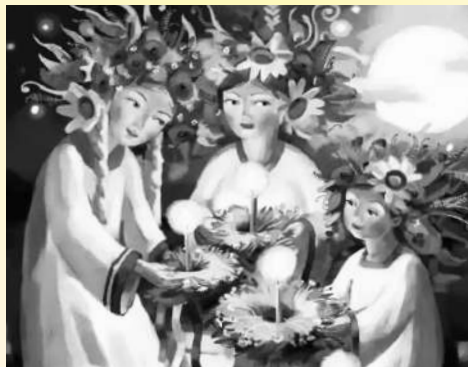
Вода, яка цієї ночі мала чудодійну силу, у купальських обрядах відігравала важливу роль. Роса, що випадала вдосвіта, вважалась не лише цілющою, а й священною. Тому на світанку на Купала було заведено вмиватися росою. Жінки обов'язково збирали таку росу в пляшечку. Нею кропили стіни свого будинку, щоб захистити житло від нечистої сили і комах.

Люди протягом дня обов'язково купалися в річках і озерах, ходили босоніж по траві та відвідували лазню. Також був поширений звичай на Іванів день обливати водою зустрічних. Робили це для того, щоб у спеку викликати дощ.

Ще одним обрядом було створення опудала Купала та Марени (зимового божества), коло яких

дівчата водили хороводи, співали купальських пісень, а потім урочисто їх спалювали або топили. Далі дівчата ворожили: плели вінки, прилаштовували свічки, запалювали їх та пускали віночки по воді. Вважається, що як вінок добре пливе та свічка не гасне – дівчина вийде заміж, як крутиться на місці – ще рік дівуватиме, а як потоне – заміж узагалі не вийде.

Головний звичай купальської ночі пов'язаний із розпалюванням великого багаття. Місце для розпалювання вогнища вибирали на околиці села у лісі чи біля річки, як правило, на пагорбах. Вогонь у давні часи розпалював найстарший з роду. Сушняк для ба-

гаття готували заздалегідь, збирали для цього й мотлох та непотріб. У давні часи біля купальського багаття збиралося все село. Молодь водила хороводи і танцювала. Найважливіший момент купальського свята – стрибання молоді через вогонь, що нібито сприяло очищенню від хвороб і гріхів. Інколи багаття розкладали так, щоб, перестрибнувши через нього, відразу потрапити у воду. Так здійснювався ритуал подвійного очищення – вогнем і водою. Цієї ночі кожен мав стрибнути через багаття хоча б раз, а краще тричі. Молодь стрибала через вогнище таким чином: спочатку стрибали хлопці, коли полум'я було ще високим. Потім – дівчата, а під кінець стрибали парами. Під час стрибка пара мали міцно триматися за руки. Вважалось, що той, хто купальської ночі не стрибає через полум'я, знається з відьомськими чарами. Особливо це стосувалось жінок. Вогонь купальського багаття виконував ще й очищувальну магічну функцію – у ньому спалювали речі хворих, вірячи, що це принесе їм одужання. Попіл купаль-

ського вогню був надзвичайно цінним для лікувальння та для магії, тому вогнище охоронялось всю ніч. Та й взагалі, оскільки на Купала прокидалась вся нечисть, то спати не можна було цієї ночі.

Також в ніч на Купала рослини набирали чарівних, лікувальних та цілющих властивостей. Тому велось в цю ніч збирати лікарські трави, які мали особливу силу та могли стати панацеєю від хвороб та злого. Найчарівнішим звичаєм цієї ночі є пошук міфічного цвіту папороті. За переказами, лише в Купальську ніч на папороті розцвітала чарівна вогняна квітка щастя – кочедижник. Хто її зірве, той усе на світі знатиме, дістане без труднощів усі скарби, причарує найкращу дівчину, матиме найвищий урожай, не боятиметься лихих сил, матиме чудодійну силу робити все тією рукою, яка зірвала квітку щастя. Кажуть, цвіт папороті відкривається лише найсміливішим і найдобрішим. Чи готові ви вирушити на його пошуки?

●●● Славетні українці ●●●

Валентина Радзимовська

З Ольгою Сенишин

Ця науковиця зробила великий вклад у вивчення туберкульозу і лікування його у дітей, а її дослідження стали основою сучасних знань із біохімії, фізіології та клітинної біології. Валентина Радзимовська була новаторкою та авторкою близько 70 наукових праць, лікаркою, професоркою, засновницею української школи фізіологів та біохіміків. Свого часу вона була однією з шістдесяти жінок-медиків у Києві і першою українкаю, дослідження якої стали основою для штучного запліднення. Вона присвятила своє життя науці та активній проукраїнській громадській діяльності.

Валентина Яновська народилась 13 жовтня 1886 року на Полтавщині в сім'ї громадського діяча українського шляхетного походження і письменниці. Вона здобула початкову освіту в домашній школі, потім навчалася в гімназії та на Жіночих курсах природничих наук. У 1913 році Радзимовська склала іспит і стала лікаркою. У 1916 році Валентина розпочала свою наукову кар'єру на кафедрі фізіологічної хімії в Київському університеті. Вона досліджувала три основні напрямки: вплив кислотно-лужного балансу на функцію живих клітин, фізіологію туберкульозу та дитячу фізіологію. Її докторська дисертація була присвячена виживанню клітин поза організмом. Без цих знань тепер не обходиться жодна клініка, де роблять штучне запліднення, чи лабораторії, які вивчають розвиток вірусів.

Наукова кар'єра Радзимовської сягла яскраво в 1920-х роках, коли вона очолила лабораторію в Київському медичному інституті. Її найвідоміше дослідження – вплив голоду на дитячий розвиток – охопило 6845 дітей, з понад 27 тисячами вимірювань. Результати показали, як недоїдання впливає на ріст і розумові здібності, та стали основою для сучасної нутриціології або науки про харчування, що вивчає вплив їжі, поживних речовин і харчової поведінки на здоров'я людини.

Валентина Радзимовська завжди була політично активною жінкою, брала участь у визвольному русі. Від 1917 року працювала в одному із відділів Центральної Ради, згодом – у Міністерстві здоров'я. Входила до ради Українського жіночого союзу, очолювала Київську українську раду. Після перемоги більшовиків майже повністю відійшла від політики. У 1929 році зазнала арешту за «антирадянську діяльність». Після допитів, що тривали сім місяців, була звільнена й продовжила наукову працю: керувала відділом у Туберкульозному інституті та очолювала Науково-дослідну кафедру педології.

За німецької окупації 1941-1944 років Радзимовська працювала в навчальних і медичних установах Києва та Львова. Брала участь у спробах відновлення українського національного життя під час німецької окупації: клопотала за нужденних науковців і членів їхніх сімей, організовувала наукові лабораторії у медзакладах та сприяла відновленню медичної допомоги киянам. Утім, швидко зрозуміла, що німецькій адміністрації розвиток української громади байдужий.

Валентина Яновська 1944 року емігрувала до Братислави, прихопивши свою колекцію українських вишиванок. Потім перебралася до Мюнхена, де викладала в університетах, вела плідну наукову роботу, поринула в громадську й культурну діяльність української еміграції. 1950 року виїхала до США, де провела останні роки життя. Залишалася активною у наукових колах, публікувалася в американських і європейських медичних журналах. Була членкинею міжнародних наукових товариств, працювала в лабораторіях провідних медичних університетів США, де брала участь у програмах з охорони здоров'я дітей.

Її останні роки були присвячені написанню мемуарів і лекціям, де вона ділилася досвідом із молоддю. Її мемуари містять унікальні описи зустрічей із ключовими фігурами української історії, роблячи їх безцінним джерелом для істориків. Померла 11 червня 1953 року, похована в Іллінойсі.

Вивчаємо англійську

З Іриною Савіною

1. Прочитай ілюстрований текст та використай необхідні слова. Переклади їх українською.

I always go to a summer , with my
 in July. We stay in a near a river.
 On days we go , or play
 games. We also like picking
 and in the
 Sometimes we go on a trip. We can or go by
 , visit old , or interesting
 In August my have their holidays,
 too. We travel to the We fly by
 to the seaside in far-away countries or even to an
 When my dad drives a , we always take a
 with us to go along the beach.
 Mum loves , but dad prefers

sea, walk, canoeing, tent, mushrooms, camp,
 boat, towns, car, ball, parents, sunny, bus, wood,
 friends, fishing, blueberries, castles, plane,
 swimming, sunbathing, island

2. Прочитай короткий текст. Потім дай відповідь на кожне запитання, обравши найкращий варіант відповіді. Переклади українською.

What is the weather like in summer?

- a) Cold and snowy;
- b) Warm and sunny;
- c) Rainy and windy;
- d) Foggy and cool.

Where do many people go in the summer?

- a) The mountains;
- b) The beach;
- c) The forest;
- d) The city.

What do kids love to eat in the summer?

- a) Soup;
- b) Salad;
- c) Ice cream;
- d) Pizza.

What can you see everywhere in summer?

- a) Snowmen and sleds;
- b) Leaves and pumpkins;
- c) Butterflies and flowers;
- d) Clouds and rainbows.

Who can you have fun with in summer?

- a) Family and friends;
- b) Teachers and kids;
- c) Doctors and nurses;
- d) Pets and plants.

Summer is a fun season. The weather is warm and sunny. Many people go to the beach to swim and play in the sand. Kids love to eat ice cream and play outside. You can see butterflies and flowers everywhere. Summer is a great time to have fun with family and friends.

3. Назви кожен зображений предмет на малюнку англійською. Розмалюй.

Заходи для дітей

✿ Сатумарська філія Союзу українців Румунії спільно з місцевою організацією СУР у Мікулі організувала літній табір для дітей, які вивчають українську мову. Протягом трьох днів учасники брали участь у спортивних змаганнях, творчих майстер-класах, іграх та інтерактивних заняттях, що поєднували навчання, відпочинок і спільне дозвілля. Особливий інтерес у дітей викликали творчі заняття, під час яких вони створювали власні вироби, розвиваючи фантазію, креативність і практичні навички.

Літній табір став чудовою нагодою для дітей змістовно провести канікули, знайти нових друзів, навчитися працювати в команді та провести час у дружній і доброзичливій атмосфері. Такі заходи сприяють розвитку молодого покоління, зміцненню громади та заохочують дітей до активної участі в культурному й громадському житті.

Заходи для дітей

✿ Сучавська філія Союзу українців Румунії долучилася до етнокультурного фестивалю «Під небом Буковини – традиції разом», організованого з нагоди Міжнародного дня захисту дітей. Захід об'єднав представників різних етнічних громад Сучавського повіту, створивши простір для міжкультурного діалогу, взаємоповаги та знайомства з традиціями.

Українську громаду на фестивалі представили художні колективи місцевих організацій СУР, які виконали народні пісні й танці, популяризуючи українську культуру та фольклор Буковини. Участь у таких заходах сприяє збереженню національної ідентичності, розвитку творчості дітей і молоді та зміцненню добрих взаємин між етнічними громадами регіону.

✿ Марамороська філія Союзу українців Румунії спільно з місцевою організацією СУР у селі Поляни організували пізнавальну екскурсію для учнів-відмінників. Ця поїздка стала нагородою за гарне навчання. Діти не лише цікаво відпочили, а й познайомилися з культурою та мальовничою природою Мараморощини. Такі ініціативи є частиною постійної діяльності Союзу українців Румунії, спрямованої на підтримку дітей, заохочення до навчання та всебічного розвитку молодого покоління.

Пишаємося нашими дітьми!

**Теодора Олена Дразмич (6 клас),
гімназійна школа с. Ватра-Молдовіцей,
Сучавський повіт**

**Даніель Чорней (5 клас) на конкурсі
«Історія та традиції українців Румунії»,
гімназійна школа ім. Іона Афлорея,
с. Ізвояреле Сучевей, Сучавський повіт**

**Учні гімназійної школи с. Русова
на заході «Українські традиції та звичаї в Долині Русковій»**